

Nº 163

ARIANY

Març - Abril 1988

ADÉU MARINETA?

Els arianyers encara no ens ho acabam de creure, el govern de Madrid ens ha deixat "penjat" el pla de regadiu de Sa Marineta. De raons, moltes i cap en clar: l'administració no sap si les sortides d'aigua estan dins els terrenys dels 414 pagesos que volen aigua i estan disposats a pagar el que els correspon, també l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea entorpeix el Pla, perquè a partir d'ara les inversions de l'IRIYDA s'ha de fer segons mana la normativa europea, que està centrada a les zones de qualificació menys afavorides, i la zona de la Marineta no està entre elles, de manera que no se sap quan l'IRYDA podrà destinar doblers per acabar d'enllestir l'obra. També un poc de culpa dels pagesos que s'han estorbat a apuntar-se per a aconseguir la parcel·lació i que se cansaren d'esperar que amollassin s'aigua davant les promeses dels enginyers, i demés càrrecs de la Conselleria: "*Es mes que ve amollarem s'aigua, estau tranquils*". (Falta saber de quin any).

UNA MICA D'HISTÒRIA

Des de l'aprovació per part del Govern Central d'un projecte de regadiu a la zona d'Ariany, Petra, Maria de la Salut, Santa Margalida i Llubí l'any 1974, els pagesos afectats pel Pla ja feien plans, i veien esperançats l'oportunitat de canviar els seus cultius de secà per altres molt més rentables, tot un somni, les terres de secà es convertien de cop i respos-

ta amb terres de regiu.

Després de papers per amunt, papers per avall, es posen en marxa les obres però només a una de les zones que es volia regar en principi: l'anomenada Marineta II que comprèn en major part a Ariany i una petita zona de Petra.

Un total de 550 milions de pessetes s'inverteixen a la zona: Una espesa xarxa de síquies ens posen el camp cames amunt, s'enterran quilòmetres i més quilòmetres de tuberies, un modern equip de bombeig ha de treure l'aigua del pou del "Bosc" (devora la carretera de Son Serra) i l'enviarà a una grandiosa bassa de dins Ses Comunes i d'allà es distribuirà automàticament per tota la zona tal i com els pagesos ho desitgin mitjançant un molt modern ordenador instalat a Son Reixac.

Amb una paraula, el nostre camp va camí de convertir-se en la zona de reguiu més moderna d'Espanya.

Passa el temps i arriba la nostra esperada Autonomia, i el Govern Balear assumeix les seves competències en matèria d'agricultura i s'obri de seguida el Pla perquè els pagesos s'apuntin al Pla de regadiu, el que suposa pagar un 40% de les obres complementàries ja realitzades de maneres molt ventajoses. Però s'aigua no arriba i els pagesos es comencen a cansar, han passat un parell d'anys i molts estan prop de la jubilació, la majoria de joves han anat a fer feina a l'hosteleria, al cap i a la fi, està més ben pagada

i és menys penosa que sa feina del camp, i si per afegitó cobren l'atur, millor que millor.

Els terminis per a aconseguir la parcel·lació s'obrin una i altra vegada, les visites i reunions del personal de la conselleria, fins i tot el Conseller Pere J. Morey es succeixen tant a Petra com a Ariany per tal de convèncer als pagesos de què s'apuntin, el resultat és favorable a Ariany, però el percentatge de Petra ho tira tot a norris.

S'obri atra vegada, el termini d'inscripció i s'aconsegueix un 43%, i una altra promesa de què s'aigua s'amollarà el proper mes. Ja no ho creu ningú.

En aquests moments reina un cert pesimisme entre els pagesos, un tant desconcertats i desinformats del que està passant, només qualche petita notícia als diaris i a la televisió els dóna a entendre que el projecte queda suspès...

ESCOLA

NOTÍCIES DE L'ESCOLA

Dia 7 de Març, dintre del programa de salut-càries a l'escola, ja des de principi de curs, es va donar una xerrada-col·loqui dirigida als pares del Cicle Inicial, ja que aquest programa va dirigit a aquest cicle.

Per ventura la notícia més coneguda de l'escola durant aquests darrers mesos ha estat sens dubte la vaga dels mestres de les escoles públiques.

Aquesta vaga fou convocada per la totalitat dels sindicats a nivell insular i nacional, amb uns mateixos objectius i reivindicacions.

La vaga començaria dia 9 de Març, amb un caràcter intermitent fins que el Ministeri escoltàs les reivindicacions del col·lectiu d'ensenyants, o fins arribar al mes de maig, on la vaga tendria caràcter indefinit.

Els punts que els sindicats han negociat amb el Ministeri han estat:

1.- *Homologació amb altres funcionaris d'igual categoria.*

Aquest punt és el més conegut per tots, ja que els mitjans de comunicació només informaren d'ell, vol dir, no un augment salarial sinó una igualtat salarial amb els funcionaris que tenen el mateix índex laboral que els ensenyants.

2.- *Responsabilitat Civil.*

Aquest punt ha estat el més lluitat pels mestres, ja que quedam davant d'un accident o altra desgràcia totalment desprotegits, per la qual cosa voldríem que el Ministeri es fés responsable en darrer extrem dels accidents.

3.- El tercer punt de les demandes, es refereix *al concurs de trasllats i a la determinació de les plantilles del professorat dels centres.*

El que es proposa és que es faci una planificació del professorat a cada centre, i que els professors destinats a ells compleixin les necessitats abans exposades; per exemple, si una escola necessita un professor de matemàtiques i un altre d'anglès, que hi vagin dos professors, un d'anglès i un altre de matemàtiques, i no jugar amb la sort.

4.- *Resolució dels problemes dels col·lectius més desfavorits; provisionals i en expectativa de destí.* Així com a també la confecció d'un llistat dels llocs de treball, per eliminar tots aquests problemes.

5.- *Modificació de l'Adicional 15 de la llei 30/84 en tot el que pertoca a la carrera docent.*

En aquest punt ens oposam a què es potenciïn els complements específics individualitzats i ens oposam a què augmentin les diferències salarials entre els diferents sectors de l'ensenyament.

Passant a un altre teme direm que el dia 29 d'Abril, en divendres tota l'escola va anar a "Sa Calobra" d'excursió. Fou patrocinada per l'A.P.A.

El recorregut llarg i dificultós valgué la pena, ja que vàrem disfrutar de veure aquells paratges.

L'itinerari va esser el següent: Partírem d'Ariany, passant per Santa

Margalida, Ca'n Picafort, per la carretera que passa ran de la mar, fins que arribàrem al Teatre Romà, on berenàrem. Després d'aquest petit descans, vàrem partir per la carretera que va per dins la serra, aturant-nos al Gorg Blau, partint seguidament cap a la Calobra. Allà, vàrem anar a veure el torrent, en el qual, i amb sorpresa, hi vàrem trobar un parell de forats que ratjaven molta d'aigua. Per tornar ens vàrem aturar a Lluc, visitant el museu, i d'aquí vàrem anar per Inca i cap Ariany.

Passant a un altre punt direm que el tutor del Cicle Superior, devers el mes de febrer va rebre una notificació de les escoles viatgeres, i després d'haver-se'n informat, envià un avant-projecte, de les rutes a escollir. Aquest avant-projecte va esser admès i aconseguí un viatge pel Cicle Superior de l'escola a Catalunya. Aquest viatge està organitzat i patrocinat pel Ministeri d'Educació.

El passatge, l'estança i el menjar són completament gratuïts. Al proper número de la revista ja contarem qualche cosa més.

Respecte a la informació de les properes activitats que durà a terme l'escola són:

La realització d'un campament a la Colònia de Sant Pere del dia 18 al dia 22 de juny. Aquesta activitat és voluntària i està dirigida a tots els alumnes de l'escola.

Pel que fa a l'activitat musical a l'escola, direm que hi ha un bon grup de nins i nines, que enguany ja s'examinen del primer curs de solfeig. Uns el juny i altres el setembre, a tots els desitjam molta sort.

I ja per acabar també la Coral vol fer una actuació, ja que segons la seva directora, ara comencen a estar més preparats i el repertori és un poc més ample. Esperam la data i el lloc concret. S'informarà tot d'una que es conegui.

ARIANY

Revista Local Independent
 Adreça: Forà, 14. 07529 Ariany
 Telèfon: 56 12 37
 Imprimeix: "Apòstol y Civilizador" Petra.
 Dipòsit Legal: PM 207-1971
 Col·laboren: Col·legi Públic d'Ariany, Parròquia d'Ariany, Associació de Pensionistes de la 3ª edat d'Ariany, Margalida Taberner Ribot.
 Fotografia: Joan Ferrer Ramis
 Redacció i Montatge: Gabriel Frontera Mestre, Maria Mestre Ribot, Jaume Taberner Ribot, Catalina Pont Julià, Joan Molinas Julià
 Nota: La Revista no s'identifica amb els diferents escrits que en ella apareguin, aquests expressen únicament l'opinió dels seus autors.

* La Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear juntament amb el Ministeri d'Educació i Ciència han posat en marxa un projecte d'alfabetització i educació d'adults de la Mancomunitat del Pla de Mallorca.

L'objectiu d'aquest projecte és el de facilitar a l'adult analfabet, tant total com funcional, que aconseguís la capacitat tècnica bàsica per la lectura, escriptura i càlcul de forma que li permeti participar en totes aquelles activitats que requereixin l'ús d'aquestes facultats.

Les línies d'actuació d'alfabetització d'adults (majors de 16 anys) serà de formació bàsica, tallers d'animació socio-culturals, activitats culturals puntuals, i cursos de formació professional ocupacional, segons les necessitats i possibles sortides de treball de cada municipi en concret.

L'equip d'educadors estarà format per 4 professors d'EGB, 5 monitors d'alfabetització i especialistes en tallers d'animació, i per cada un dels cursos de FPO sol·licitats.

El pressupost d'aquest projecte és de 17.638.510 ptes.

* Durant aquests mesos s'han dut a terme una sèrie de reunions entre el Conseller adjunt a la presidència, Francesc Gilet i Girart, i els batles de la Mancomunitat del Pla, per tal de tractar el possible funcionament d'un servei de Policia rural que pugui garantir una major seguretat al nostre camp mallorquí.

* El dissabte dia 19 de març, festivitat de Sant Josep, passà altre any amb l'enyorança del lloer que abans es donava a l'ofici en honor al Sant.

* El diumenge de Rams, hi hagué bendició de rams a la Plaça de la Creu. Seguidament es va celebrar un solemne ofici.

* Enguany Pàsqua ha caigut baix, la primera d'abril.

El dijous i divendres sant es varen celebrar els actes religiosos acostumats, missa solemne amb la participació del coro parroquial, i la processó.

Pareix esser que de cada any minva el nombre de gent que assisteix a aquests actes religiosos, al contrari del dia de Pàsqua en què l'església es queda petita per la gentada que hi ha.

"S'Encuentro" es va fer un any més a la Plaça de la Creu, i després es va celebrar l'ofici de Pàsqua.

A l'acaball de l'acte els quintos d'Ariany varen cantar seix panades.

I l'horabaixa es va celebrar la X edició del Trofeu Pàsqua Ariany, quedant demostrat un any més la bona organització, amb la gran participació i espectació que hi hagué durant tot l'horabaixa a les distintes proves ciclistes que es varen realitzar.

* El dimarts, 26 d'abril es va celebrar al Local Parroquial una conferència sobre el paper de la família en la prevenció de la toxicomania, a càrrec de la Doctora Mª Antònia Bosch, del Consell Insular de Mallorca.

* Pluviòmetre:

Març:

Dia 5.-	10	l/m ²
6.-	12	"
10.-	3	"
	25	l/m ²

Abril:

Dia 5.-	3	l/m ²
6.-	8	"
7.-	7	"
9.-	3	"
27.-	11	"
28.-	19	"
	51	l/m ²

Xerrar d'esports a Ariany és xerrar de futbol, ja que és l'únic esport que es pot practicar en el nostre poble. I si hem de xerrar de futbol hem de parlar del nostre equip d'Ariany i que si miram la taula classificatòria podem veure que està situat el quart classificat "començant per darrera". Podem pensar que el nostre equip ha estat malament, però això és totalment incert ja que si l'Ariany està on està, no és culpa de què els seus integrants siguin xerres, sinó de la mala sort que s'ha tingut ja que molts de partits s'han perdut en els darrers minuts i que els altres equips han tingut uns bons aliats amb els pósters i els travessers de les porteries.

Mirant els resultats obtinguts pel nostre equip durant la passada temporada podem veure que ha quedat classificat en el lloc 9^è, amb cinc partits guanyats, sis d'empatats i onze de perduts, amb 31 gols a favor i 49 en contra, i un total de 16 punts i sis negatius. Un balanç que a tenor del que s'ha vist és totalment injust per la mala sort que s'ha tingut, i sobre tot la poca experiència de quasi tots els components de la plantilla a la categoria, ja que quasi tots (llevat d'alguns ja veterans) havien acabat de juvenils i alguns encara estan en l'esmentada edat juvenil.

Cal destacar també la gran unió que ha reinat entre tota la plantilla durant tota la temporada, mostra d'això és que l'equip ha quedat com el més correcte de totes les categories nacionals de futbol.

Per acabar hem de dir que el màxim golejador de l'equip ha estat N'Agustín; i sobre tot s'ha de donar les gràcies a tot un seguit de persones, sense les quals hagués estat impossible dur a terme l'actual campanya, i sobre tot, donar les gràcies als socis que si bé a la primera volta només varen veure guanyar un partit l'ha seguit recolzant fins al darrer partit. Per això amb l'ajuda de tots hem de fer anar endavant el nostre equip, i hem de desitjar que l'any que ve puguin jugar els mateixos que aquest any i els resultats és ben cert que no serien els mateixos.

Gràcies a tots i que molts anys pogueu seguir recolzant l'equip.

Tomeu Bauçà i Frontera.

A l'Assemblea General Ordinària de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, que va tenir lloc a la Casa de Cultura de Sant Joan el passat divendres dia 8 d'abril, es va aprovar per majoria la proposta d'anomenar com a Patró de l'Associació a Fra Juníper Serra.

Padre Junipero Serra, O.F.M.

(1713-1784)

AVUI XERRAREM DE... LA BANDA DE MÚSICA (II)

Continuant amb la història de la nostra banda de música, aquest pic parlarem de la segona banda, o millor dit de la segona etapa d'aquesta banda ja que malgrat els components eren uns altres la funció principal era la mateixa.

Després de la desaparició de la primera banda de música, Ariany va estar uns anys fora música, va ser a finals de l'any 53 quan D. Pere Julià, que estava de vicari a Campanet, va dur en el nostre poble un coro que ell havia format, ja que tenia molt de gust amb això de sa música; aquest coro era un coro de nins i estava format per devers seixanta veus, a la gent del poble li va agradar molt l'actuació i va trobar a mancar aquella banda de música que abans havia animat les festes del poble, a D. Toni Rubí, rector d'Ariany en aquell temps, també li va agradar molt i com no, també se'n va recordar d'aquella música que havia deixat de tocar; va ser aquí quan D. Toni va animar a En Sebastià Rubí i a En Sebastià Caldentey Mestre per formar el que seria més tard la segona banda de música, aquí va ser quan es va començar a fer feina; D. Toni els va dir que si ells se'n cuidaven ell els ajudaria en tot el que pogués.

En Sebastià Rubí i En Sebastià Caldentey sabien un poc de solfeig i els vespres, durant un any de tira, anaven a ensenyar-ne a s'escola de sa rectoria (enllà on ara hi ha una cotxeria, en el carrer Pietat), ells dos eren els mestres i d'aquesta manera es va formar el que podríem dir la segona banda de música. Els components de la mateixa eren: En Sebastià Rubí, En Sebastià Caldentey, En Toni Rubí, En Jaume Costa, En Gori Obrador, En Sebastià Caldentey Ribot, En Miquel Pasqual Bauçà, En Tomeu Pasqual Bauçà, En Bernat Mayol Ramis, En Toni Ribot Darder, En Toni Mestre Sansó, En Llorenç Mestre Costa i En Jaume Darder Cànaves.

Va arribar un moment que les coses havien pres força i ja anava bé, aquí es va presentar un problema i era que havien de menester un director, però el que passava era que no tenien els doblers suficients per poder contractar-ne un, el fet va ser que En Joan Ferrer els va treure un senyor que havia acabat la carrera de músic i cercava una banda per dirigir, aquest home era D. Rafel Oliver, que venia aposta de Palma per dirigir un poc el

cabdal, aquest home no cobrava res, mes que li havien de pagar el que li costava el camí, també l'havien de mantenir el vespre que estàs aquí i donar-li posada fins l'endemà dematí que se'n tornava.

La funció principal d'aquesta banda, com la d'abans, era ser útils a l'església, es va estrenar un Dijous Sant a la processó, abans de començar estaven preparats a damunt el presbiteri i quan D. Toni va anunciar que s'havia de començar la processó ells varen començar a tocar el "Misere"; altres funcions allà on participaven eren el Divendres Sant que tocaven sa "Marxa fúnebre", el dia de Pàsqua a s'Encuentro que interpretaven sa "Marxa Reial", el dia del Corpus que entonaven pasdobles com per exemple "De rodillas" i "La entrada".

Aquests nous músics es varen proposar una cosa com a signe d'agraïment als components de s'altra música, i era que si se'n moria un el s'havien de dur amb la música, de fet es va morir l'amo Pere Pep Cànaves Monserrat (Cànaves) i l'acompanyaren fins a la sortida del poble tocant.

Un fet destacable d'aquesta composició musical era que els components de la mateixa no cobraven res, i part dels instruments que utilitzaven eren de la primera banda que va existir.

Des d'aquí volem agrair a les persones que ens han facilitat informació damunt aquest tema, hem de tenir en compte que la informació que hem rebuda ha estat mitjançant la paraula i de vegades és un poc difícil expressar-ho per escrit.

Catalina Pont i Jaume Taberner.

No tothom pot tenir l'orgull de poder dir: *el nostre equip de futbol ha estat el primer en regularitat de totes les categories*, idò sí, noltros tenim aquest honor i ho podem dir ben fort, per això el personatge d'aquesta vegada és la S.D. Ariany, que encara que a la classificació general de punts no hagin quedat dels primers hem aconseguit aquest trofeu a la regularitat i s'ha deixat molt amunt el nostre pabelló esportiu, ja sabem que quedar el primer d'una taula classificatòria dona una satisfacció, però aquesta és encara molt més grossa si el que s'aconsegueix és aquest trofeu, aquí queda reflectida la nostra conducta com a esportistes i també com a espectadors.

Enhorabona a tota la S.D. Ariany i esperem que aquesta no sigui la darrera vegada que l'aconsegüim.

La notícia que més repercussió ha tengut dins Ariany en aquests mesos, ha estat sens dubte la realització i la duita a Lluc del nostre escut, després de la seva aprovació es va encarregar per la seva confecció a l'escultor Forteza, quan va estar fet es va exposar a l'església perquè el poguéssim contemplar, fins que el dia 8 de Maig el duguérem a Lluc, per quedar exposat juntament amb els dels altres pobles de Mallorca, va ser una diada festiva per tot el poble i podem dir sense por a equivocar-nos que tot el poble d'Ariany va pujar a Lluc per realitzar aquest acte. L'ajuntament no va faltar a la cita, l'esbart de s'Auberg va ballar el ball de l'oferta i com no, també es va interpretar l'himne d'Ariany.

A partir d'ara ja podem contemplar el nostre escut al costat dels altres, baix la presència de la Mare de Déu de Lluc.

JA HEM PASSAT PÀSQUA

-5-

Un any més han passat les festes de Pàsqua i així com va passant el temps les coses van evolucionant i canviant, potser que el que més canviï siguin les festes tradicionals o la manera de fer-les, aquí hi ha una petita mostra del que era Pàsqua fa un temps.

El Dijous Sant es veïa l'anyella morta i penjada, o un tros que la gent comprava, perquè els que tenien manco diners ho havien de fer així, a totes les cases feien panades, menys a les que duïen dol fort. A aquestes les famílies, parents i veïnes se'n cuidaven de dur-les-ne, com també un parell de rubiols i crespells. Hi havia cases que l'any que menjaven més panades, robriols i crespells, era l'any que duïen dol.

Quasi cada família tenia la seva recepta per fer les panades, robriols i crespells, la guardaven amb cert secret, i tenien en prou estima que la gent digués:

"Na Francina, sa madona Aina o sa senyora Catalina fan ses panades o es robriols de lo millor".

Les visites que es feien per les festes de Pàsqua, no es deien tan sols *"anar a donar ses bones festes"*, com per Nadal, sinó *"a tastar ses panades"*, i llavors a la casa no faltava el dir: *"vos han sortides molt bones i ben cuites"*, però quan s'ananaven: *"sa pasta era massa forta, sa carn no tenia gust de res"*, o *"eren crues"*, o *"massa cuites"*. I qualche vegada, poques: *"eren bones perquè sí"*, *"se fonien dins sa boca"*, o *"enguany hi han posat pocs ossos"*.

Per Ciutat, per allò de no ser com els pagesos, per ventura, feien generalment les panades de pasta dolça i a les que no eren dolces les deien panades llises.

Les panades poden estar entrabauades amb el pa sense llevat i el xot pasqual de temps enrera, de quan Jesucrist anava pel món.

Els robriols que són de pasta dolça, se fan de brosat o de confitura de cabell d'àngel, i ben ensucradets per damunt. Els crespells són de la mateixa pasta, afegint-hi llavorettes d'anís, i fets amb motllos d'estrelletes i cors.

En sentir tocar "glòria", el Dissabte Sant, totes les campanes repicaven i tots els de la família que eren per la casa, a tastar les panades s'ha dit!. La quaresma estava acabada.

El dia de Pàsqua ben dematí, tots els joves que tenien qualche escopeta o arma de foc per casa seva, ja havien preparats cartutxos solament amb pòlvora i taps de paper, i pujaven als terrats per disparar, quants més tirs millor, a l'instant de "l'Encontrada", entre trons, mambelletes i papers que volaven, el truí era gros, era l'exaltació de l'alegria pasqual.

Després d'aquell solemne ofici i processó, la família compareixia a ca seva a menjar freixura, el frit de Pàsqua, aquell fritet mesclat amb verdura del temps, sens dubte era el millor de tot l'any, i més regat amb bon vi de la casa o del celler que més bo el tenia.

Les madones i senyores havien dat "es present" (panades, robriols i un parell d'ous) al Senyor Vicari o Rector que amb ruquet, estola i bonet feien el solpàs el Dissabte Sant, per la vila, i el dia de Pàsqua el dematí per les possessions. A més de beneir la casa, les deixaven un trosset de ciri de fas i uns quans "de cera del Corpus" que servien per guardar de trons i llamps.

No mancaven per les festes de Pàsqua els estols de joves, o "salers", que cantaven els goigs o "ses sales", captaven la panada i els robriols, i també ous. Lo primer per menjar a sa berenada el dia del ball de les panades, que solia ser el Dia de l'Àngel, i els ous per vendre i així pagar les despeses d'aquell ball de bot de lo més eixirit. Tothom els solia dar qualche cosa, perquè sinó les cançons fiblaven, com per exemple aquestes:

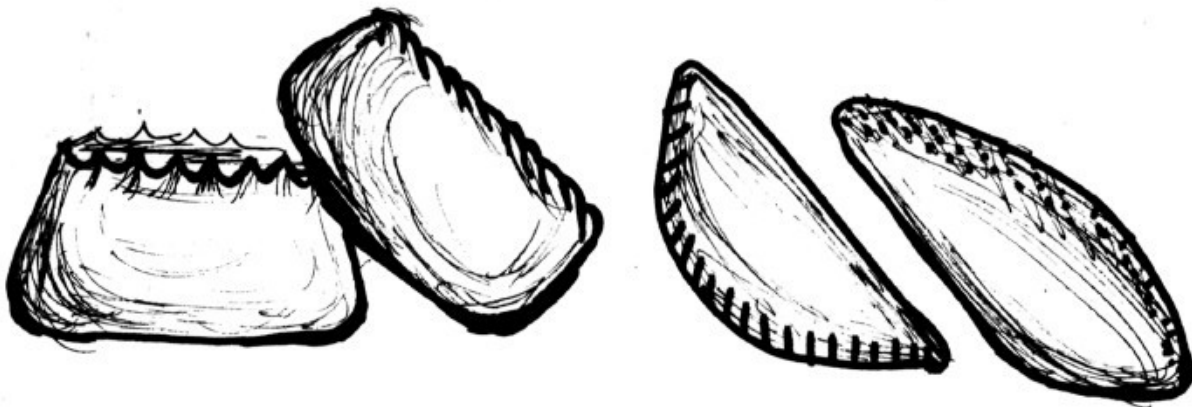
**¿No mos donau sa panada?
No la vos agraiïrem,
i a sa fia li direm:
ratada, més que ratada!**

O també aquesta que és inèdita del nostre poble d'Ariany:

**¿És que no heu fet panades,
o és que no me'n voleu dar?
Es xot que vàreu matar,
tornarà ressucitar
i vos matarà a sucades.**

La madona tenia esment en tenir les panades en lloc fresc, perquè no treguessin fils i no haver-les de bescoure; mai bescoures eren tan bones. Les necessàries pel Dia de l'Àngel, que es feia la berena o pancaritat, les duïen embolicades dins les senalletes, amb torcaboques, i les botelles de vi les se'n tornaven. Ara el que no sé, és si la gent era més curiosa o si aquelles coses valien més.

Margalida Taberner Ribot.

ELS QUINTOS INFORMEN

Aquesta vegada tenim poques coses que contar-vos, però les contarem de bon gust perquè són bones. Enguany hem volgut fer reviure una tradició que dins el nostre poble pareixia que ja s'havia perduda un poc i és la d'anar a cantar panades el dia de Pàsqua, aqueix mateix dia quan es va acabar la missa vàrem cantar un parell de cançons dins l'església per començar a animar un poc la cosa, després de la missa començarem ja volta pel nostre poble i vos volem dir que vàrem quedar molt sorpresos i a la vegada molt contents de l'acollida que ens feien les cases d'Ariany, va ser una diada cansada però que va quedar totalment recompensada per la maravillosa col·laboració dels arianyers, va ser un fet que va demostrar que quan volem només en tenim l'anomenada de poble petit, potser que siguem un poble petit però alhora de fer reviure coses bones tothom s'aboca, bé tothom, sempre hi ha les petites excepcions i vàrem poder sentir, en contades ocasions, quan rodaven les claus quan ens sentien cantar a la casa del veïnat, però això no importa i volem donar les més sinceres gràcies a totes aquelles famílies que encara que no cantàssim gaire bé ens varen voler escoltar. Ara vos oferim un parell de les cançons que vàrem cantar.

Ara que ja hem arribat en aquest portal present, Diguem tots: alabat sia lo Santíssim Sagrament. Lo Santíssim Sagrament sempre lo hem d'alabar, perquè Ell és qui ens pot dar memori i enteniment.

Oh! Cristo del gran poder
Vós que heu ressucitat
dau-nos sempre Pau i Fe
a tota la humanitat.

Per posar bon fonament
saludem primer Maria
i diguem: Alabat sia
el Santíssim Sagrament.

Cristo Déu i Redemptor
Senyor Nostro d'Ariany
guardau bé el senyor rector
ara, sempre, i tot l'any.

L'Amon Toni, Toni Batle
vós que sou qui comandau
Bones Festes en es Batle
que és En Toniet Pascual

Bones Festes desitjam
rubiols i confitura
anem tots i nyam, nyam, nyam
a menjar-nos sa freixura.

De Ca'n Jordi Catalina
a on són els teus fillets
tu prepara sa gallina
i ells dos els vermutets.

Magdalena de Ca'n Salero
a on són els teus fillets
tu prepara el "dinero"
i ells dos els vermutets.

I ara Bel que ja l'hem dita
ja porem parar es paner
perquè ens donis una tita
si tu trobes que convé.

Fadrina qui donarà
panades a sa quadrilla,
dins un mes serà nuvia
amb so fadrí que voldrà.

Fadrina qui no darà
panada a aquests salers
posaria dos doblers
que partit no trobarà.

Fadrines de per aquí,
no plangueu una panada,
que es quintos qui canten ara
l'any qui ve han de servir.

Noltros som cinc cavallers
que no havíem cantat mai.
Si voleu venir an es ball,
o panades o doblers!

Sa Panada ens heu de dar,
no mos faceu més esperar,
que un estol mos ve darrera
i davant mos vol passar.

Si mos voleu donar entrada,
aquí dedins entrarem;
ses bones festes darem
an aquesta casa honrada.

Tant m'és panada o flaó
com coca; tot s'aprecia,
perquè aquesta companyia
només cerca s'unió.

Per despedir-nos ja només ens falta dir una vegada més, gràcies per la vostra col·laboració i convidar-vos en es ball que farem com a gratitut a la vostra generositat i que vos informarem més envant.

Gràcies i molts d'anys a tots.

Els Quintos.

DIADA INSTITUCIONAL

Per tal de commemorar el cinquè aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, es varen organitzar nombrosos actes pels dies 5 i 6 del present mes de març a l'illa de Menorca.

Es pot dir que tots els pobles i viles de Menorca tenien els seus actes organitzats, però varen haver de suspendre molts dels que es tenien que celebrar a l'aire lliure degut al mal temps, forta ventada, molt de fred i pluja tot el dissabte.

La celebració més important fou l'acte institucional que es celebrà després de la missa de la catedral, al saló gòtic de l'Ajuntament de Ciutadella. Va esser presidit pel President de la Comunitat Autònoma, el Batle de Ciutadella i els Presidents del Parlament Balear i dels Consells Insulars. Assistiren a l'acte els membres del Govern de les Illes i totes les autoritats de la província desplaçats expresament a Menorca, així com un nombrós públic que no cabia a la gran sala.

Parlà en primer lloc el Batle de Ciutadella Antoni Sabater, el qual demanà més descentralització per Menorca envers de Palma. En segon lloc parlà el President del Consell Insular de Menorca Tirs Pons, el que manifestant el desig de tots els representants de les institucions locals menorquines, demanà una major delegació de competències, i demostrà l'interés i la necessitat de desenrotllar la Llei dels Consells Insulars. Finalment el President del Govern Balear Gabriel Cañellas reivindicà un major autogovern per les

Balears en la concessió de les competències d'Educació, Sanitat i d'Aigües. Per això digué, és necessari seguir el camí de la negociació i de l'acció continuada.

Pel President es fonamental la financiació adequada, ja que sense aquesta, no hi pot haver autonomia eficaç. Cañellas recordà també la necessitat de desmembració d'una administració centralista.

El migdia a l'Ajuntament de Mahó, tengué lloc la presentació del llibre "Estudios sobre el Estatuto de Autonomía para las Islas Baleares", obra que recull el treball de dotze juristes que analitzen els diversos aspectes de l'Estatut.

Presentà aquest estudi, Joan Oliver Araujo professor de Dret Constitucional de la Universitat de les Illes Balears.

A totes les localitats a on es celebren actes commemoratius, es va fer entrega de trofeus i medalles als guanyadors de les diferents proves i es varen entregar obsequis a tots els participants.

Carles Costa

Associació de Premsa Forana

VOCABULARI RELACIONAT AMB ESTUDIS

Barbarisme
 Quaderno
 Literatura
 Borrar
 Tissa
 Estodiar
 Companyero
 Recreo
 Passillo
 Bombilla
 Bolígrafo
 Lapis
 Sobressaliente
 Bien

Forma correcta
 Quadern
 Literatura
 Esborrar
 Guix
 Estudiar
 Company
 Esplai
 Corredor
 Bombeta
 Bolígraf
 Llapis
 Excel·lent
 Bé

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

ELS NOSTRES SANTS DE CADA DIA

-7-

Per poc que mirem el calendari veurem que cada dia està dedicat al menys a un Sant, aquí el que anirem fent serà escriure un poc damunt qualque Sant que hagi tengut la seva festivitat dins els dos mesos que abarca la revista. Per començar ho farem amb SANT JOAN DE LA CREU, celebrem el seu dia, dia 5 de Març, era invocat contra els tumors freds i gaudia en aquest aspecte, de molta devoció. Els goigs d'aquest sant es fan ressò de manera explícita d'aquesta advocació. Segons la tradició, gaudia del do de comunicar a l'aigua clara propietats nutritives i curatives. Es va passar molts anys sense menjar un senabre de res i vivia només de beure aigua. Possiblement per aquesta raó, se'l considera advocat contra la set, i també l'invocuen els indigents i les gentes que no tenen per menjar.

Aquesta advocació originà la dita:

*Sant Joan de la Creu,
 Ja que no menges, beu.*

També es diu que curava tots els mals amb aigua clara.

SANT JOAN DE DÉU

Es celebra la seva festivitat el dia 8 de Març, és considerat com l'advocat i el patró de les persones asilades i dels malalts hospitalitzats, així com dels qui en tenen cura: infermers, hospitalers i totes les altres persones de oficis semblants.

Sant Joan de Déu s'havia dedicat a vendre llibres vells, estampes i romanços en mercadatge ambulat, de poble en poble; d'on els antics llibreters de vell l'haguessin venerat com a advocat seu, per bé que sense dedicar-li cap culte ni fer-lo objecte de cap devoció especial. També l'havien venerat els venedors d'imatgeria, de romanços i de literatura de fil i canya.

Amb la finalitat d'induir la gent a comprar més d'un romanç solien dividir en tres parts la història que explicaven, que venien per 10 cèntims en lloc de 15 com es costaven comptades d'una a una. La gent per tal d'aprofitar la rebaixa, rarament comprava un romanç. Entre cantada i cantada, els vailets que acompanyaven els romançaires pregonaven la rebaixa amb una can-

terella que deia: *Primera, segona i tercera part, deu cèntims*."

Va dedicar-se a curar beneitons, maniàtics i boigs, i d'ací ve que també sigui l'advocat dels pobres boigs i dels qui pateixen de manies. Sant Joan de Déu és protector de la collita de les patates, i això fa que en alguns indrets sigui anomenat sant Joan trumfer.

En els llocs on el conreu de les patates té importància, es celebrava una processó i quan acabava, de retorn al temple, el sacerdot beneïa el sementer de les patates. Un cop enllestida la benedicció, tothom anava a sembrar.

SANTA EUGÈNIA

La seva festa es el dia 26 de Març, se l'havia invocada contra els dimonis i els mals esperits. A Agullana es veneraven, d'aquesta santa, unes relíquies que tenien molta fama per a treure els dimonis del cos dels possessos o esperitats. Antigament sembla que el dia de la festa de la santa acudien a la dita població molta gent que patia malalties nervioses, per tal que, per intercessió de la relíquia, els fossin tretts els diables del cos.

Els goigs escrits en ritme de codoлада, fan referència a aquesta virtut:

*Vostres relíquies sagrades,
 venerades,
 són del dimoni espant,
 als possessos deslliurant
 aplicades,
 fugint ells, estos deixant;
 per sa virtut poderosa,
 se 'ls oposa.*

Jaume Taberner Ribot.

Sens cap dubte, si hi ha un arianyer internacional, és el que tenim present a aquesta entrevista: En Bernat Ribot. Poeta de la llum i el color, com acaba de definir-lo un crític d'art en la seva exposició al "Círcul de Belles Arts" el passat mes de febrer.

És un dels arianyers del qual ens sentim més orgullosos i amb qui estam més identificats, començant per aquesta revista, seu és el dibuix que l'encapçalava des del primer número, fins al darrer dels arianyers sensible a la bellesa que tan bé ens expressa a les seves teles.

He de confesar, que m'és difícil fer una entrevista a un artista. Els veig tan llunyans, que em costa molt aficar-me dins el seu món i més que una entrevista, es converteix en un monòleg ja que totes les preguntes que pugui fer, em semblen puerils davant la grandesa de les seves obres.

Bernat Ribot, em va rebre al seu estudi de la plaça Major a Palma. Teles per tot, pintura, papers, llibres i el cavallet preparat per acabar una de tantes obres que té començades. Persona extrovertida, va ésser molt fàcil moure diàleg amb ell i fou així, que em començà a contar:

Vaig néixer a Ariany fa 77 anys; als cinc anys, ja pintava, era el que més m'agradava, encara que a ma mare no li agradàs molt que pintàs i em deia que valia més que estudiàs. Volia que estudiàs de misser i vaig ésser misser. Una vegada haver feta la carrera, vaig fer oposicions a la Secretaria del Jutjat el Maig del 36 i les vaig aprovar, però no vaig exercir ja que al juliol va estallar la guerra que vaig fer com a capità a l'exèrcit. Una vegada acabada, vaig deixar l'exèrcit l'any 41 i vaig passar al Ministeri de Comerç, però també ho vaig deixar perquè allò, no era el que m'agradava, el que realment m'interessava era la pintura i l'únic que volia era pintar.

- Li va costar prendre la decisió?

No. La veritat, és que en tenia ganes. Feia temps que ho madurava i feia comptes dedicar-m'hi plenament tot d'una que pogués.

- Va estudiar o és autodidacte?

Som autodidacte. Vaig estudiar pintura, però al viu. Vaig començar a recórrer tots els museus d'Espanya i Europa i vaig mirar amb lupa tots els quadres que m'interessaven; això ensenyava més que molts de llibres. Em passava hores i hores davant un quadre fins arribar a veure no solament el que

hi havia pintat, sinó també les rectificacions que s'hi havien fetes.

- Recorda la seva primera exposició?

No, no la record, però crec que era una colectiva al "Círcul de Belles Arts". Abans, no era tan fàcil com ara exposar. Avui en dia, s'admet tot. Abans, hi havia uns canons i els havies de seguir, sinó, no anaves enlloc, a no ésser que fossis un fora sèrie.

- Quantes exposicions ha fetes?

No ho sé; però entre Mallorca, la península i l'extranger, n'hauré fetes més de trenta.

- A l'extranger? A on?

Sobretot a Alemanya. Allà hi tenc molta amistat. En una ocasió un marxant em va oferir, fa 30 anys, 60.000 ptes. mensuals més 10.000 ptes. per quadre entregat. Pensa que això fa trenta anys, eren molts de duros, però a canvi, havia d'entregar-li tota la meua obra fins als 99 anys. Com pots imaginar, no vaig voler hipotecar-me. A mi no m'agrada estar fermat, m'agrada volar, la llibertat i lògicament no vaig voler firmar.

- On creu que s'aprecia més la seva pintura?

A Alemanya i a Madrid. D'aquí tampoc no em puc queixar, de fet, aquests darrers anys he exposat cada anys, però sobretot a Alemanya, not més aquesta comunicació que s'estableix entre pintor i la gent que veu els meus quadres.

- Vostè què creu, es neix o es creix artista?

Un artista, no neix com a tal. Es neix amb unes condicions, però s'han de perfeccionar. Si no es neix amb aquestes condicions, no arribaràs mai enlloc. Ja podràs estudiar tot el que vulguis i aconseguiràs totes les tècniques que vulguis, però sempre et mancarà el toc del geni. Per altra part, aquell que vulgui pintar per guanyar doblers se'n pot oblidar perquè mai sol sortir bé. Els vertaders pintors, són per damunt tot, idealistes.

- Dins quin tipus de pintura es sent més a gust?

Dins un realisme depurat, fugint del que és fotogràfic, encara que ho pareixi, espiritualitzant la matèria, immaterialitzant-la. M'agrada volar i de fet, dins els meus quadres, hi ha més la meua emoció que com realment és. Per altra part, puc pintar de tot, i de fet, he pintat de tot des de l'abstracte fins l'impressionisme i tot el que vulguis.

En cinc minuts et faig un quadre d'aquest tipus i de fet, figur a enciclopèdies d'art amb reproduccions d'obres meves impressionistes, però, em sent més a gust amb el que faig, que suposa observar, estudiar, i pintar durant dies per aconseguir una de les meves obres.

- Quin temps dedica diàriament a pintar?

Generalment, pintar pintar, unes dues hores, però realment sempre estic pintant, ja que quan passeig sempre estic feient esboços. El que és més difícil de tot, és resoldre un quadre, acabar-lo, i això moltes vegades ho faig mentalment a les fosques a les tres o les quatre de la nit. A les fosques i amb la calma d'aquestes hores, és quan va millor per trobar un final d'una obra.

- Ha notat un canvi al seu estil des del començament a ara?

Total. L'experiència i la pràctica, són els mestres de la vida. Encara que estudiis, ho has de tocar amb les mans. De llibres de pintura n'hi ha molts que diuen desbarats molt grossos. És aposta, que has d'experimentar i cercar-te un estil. Ja t'he dit que he pintat i puc pintar de tot, però on em sent més a gust, és dins aquest realisme actual.

- Què sent quan ven un quadre?

Uff! Que em lleven un dit de la mà. És una mescla d'alegria i tristor. Al principi, em fa falta i l'enyor i si pogués, no en vendria cap, però... Un cas curiós que em va passar a Alemanya, és que a una exposició d'una època impressionista molt marcada, ho vaig vendre tot i em va saber tant de

BERNAT RIBOT

greu, que el vespre no vaig poder dormir. Al dia següent, no vaig aturar-me, fins que vaig haver localitzat un senyor que m'havia comprat dues obres i li vaig dir que les me tornàs vendre, ja que m'interessaven per guardar-les a la meua col·lecció. Idò bé, aquell senyor, no els me volia tornar, fins que al final va accedir, però vaig haver de pagar el doble del que ell m'havia pagat. Aquests dos quadres, encara els conserv i me'ls han volgut comprar moltes vegades, però per mi, no tenen preu.

- *Què sent, quan entra a una casa i veu un quadre seu penjat a la paret?*

M'agrada, perquè és om quan retrobes un fill que t'ha fuit. Quan el tornes veure, t'alegres.

- *És veritat que té tanta obra extesa per tot el món?*

Sí. Hi ha obres meves a Amèrica, Puerto Rico, Xina, Japó, Alemanya, França, Bèlgica, Finlàndia, Dinamarca, etc. etc.

Què opina de la nova escola mallorquina?

- Si t'he de dir la veritat, tenc mal opinar perquè he vist poca cosa. Em dedic més a pintar com sent que a experimentar i veure coses noves. Més o manco, tot és el mateix de sempre amb variacions. Així i tot, tota innovació, és interessant. Ara, hi ha una sèrie de pintors que peguen fort, però que serà, no es pot dir fins d'aquí a uns anys ja que els gusts van canviant continuament.

- *Ja per acabar, com li agradaria que el recordassin?*

No ho he pensat mai, i esper que passi molt de temps perquè m'hagin de recordar.

Nosaltres, sí sabem com el recordaran, basta cercar alguna de les crítiques que ha tengut a les seves exposicions per adonar-nos del que diran d'ell:

REVISTA LLUC - Març 1963
(José Bauzá)

...En contemplar les teles de Bernat Ribot, resulta impropri parlar de candor, d'ingenuïtat. Parlariem, més bé, d'una puresa espiritual, d'una espontaneïtat que donen a les seves obres una sinceritat i una netedat encisadores. Un pur lirisme...

DIARIO BALEARES - Abril 1963
(Gafim)

...En la exposició del Círculo de Bellas Artes, está el Ribot académico, está el fantasioso, el imaginativo, valiente del jardín de Düsseldorf; está el de los fugaces, finos apuntes de París,

y está el impresionista intenso vehementemente, de la procesión del Jueves Santo, la última y la mejor obra salida de su pincel...

ULTIMA HORA - Marzo 1964
(M. Angel Colomar)

B. Ribot: Paisajista excepcional. Pinturas de los Alpes Bávaros, Munich, Valldemosa... Puede ser Ribot calificado de "paisajista excepcional" sin que haya en ello hipérbolo. Paisajes sentidos, plasmados con seguridad, maestría, soltura y garra. La exposición, resulta convincente y en su género y orientación no cabe hacerle objeciones. Un nuevo éxito... por el que merece ser felicitado.

REVISTA CORT - (J.C.LL.)

También hay poetas pintores. Y esto lo decimos, precisamente, por Bernardo Ribot, que en todas las composiciones... hay unos colores rimados, armoniosos... Ante la exposición de este artista de cuidado dibujo y depurado estilo, uno siente verdadera atracción por esa clase de pintura tan sentida y bellamente expresada.

ULTIMA HORA - Marzo 1979
(Rafael Perelló)

Sea cual sea el medio que use Ribot para expresarse, aflora en su obra el sentido poético. Hay delicadeza y lírico encanto en su temática, en su atmósfera y en su color. De la obra de Ribot, se desprende siempre una sensación de bucólica placidez, de entrañable intimismo... En sus obras, al pastel, su condición de buen colorista logra sus más algidos acentos.

BALEARES - Marzo 1988

(José Mascará Pasarius)

Oleos y pasteles integran la muestra que Bernat Ribot, pintor acreditado y de acusada personalidad ofrece en el Círculo de Bellas Artes. Parece como si sus ojos, provistos de cristales mágicos le permitieran ver las claridades de paisajes y marinas, inaprensibles al primer golpe de vista, pero que están ahí. Desde un tema de la costa norte mallorquina, donde el mar cobra todo su esplendor en una increíble sinfonía de azules, hasta los temas de la Albufereta, llenos de recogimiento, de bucólica paz, de paraíso perdido, de serenidad y sencillez, la obra de Bernat Ribot, se contempla con deleite y gratitud. Precios de 45 mil a 300 mil pesetas.

ULTIMA HORA - Marzo 1988
(Rafael Perelló)

Una vez más, el aproximarse a la obra de Bernardo Ribot, es adentrarse en un ámbito de paz, de armonía y de bucolicismo. Su serena visión de nuestro paisaje le erige en poeta de la luz y el color. Los efectos lumínicos más insospechados son aprehendidos con gran maestría por este artista. Y esto tanto en los pasteles, como en los óleos, pues goza del verismo y de la peculiar vibración de lo captado "in situ"...

BIEL TOVELL

NOTA: En una demostració de la seva estima cap al nostre poble, Bernat Ribot em va dir que ens regalaria una obra seva a la revista perquè la rifàssim i així ajudar a les despeses de la mateixa. Així mateix ens en regala una altra per una subhasta que ha de fer la Premsa Forana per recaptar fons.

En nom de tota la Premsa Forana i de manera particular d'aquesta revista d'Ariany, les més sinceres gràcies.

TALL DE DONES (I)

Al nº 24 de "Estudis Balearics" (publicació destinada a la difusió de la investigació a les Illes Balears) corresponent al mes de març de 1987, dedicat a la cultura popular, es va publicar un article de la nostra paisana Bàrbara Genovart, titulat "Tall de dones".

L'article és un breu resum de la tesi de llicenciatura que va elaborar Na Bàrbara sobre la dona pagesa; els dibuixos que acompanyen l'article són de Joana Pascual Femenies, coneguda entre nosaltres per Madò Joana de Calderix. Madò Joana va néixer a Ariany l'any 1904, i malgrat no hagi tingut cap formació acadèmica, els seus dibuixos concentren, a part d'altres valors, una quantitat notable d'informació sobre el tema objecte d'estudi.

*****

Ben sovint, la historiografia ens relata el devenir històric de les poblacions referint-s'hi amb l'expressió "els homes" o "l'home". Aquesta expressió només en darrera instància inclou el conjunt dels dos sexes, ja que, habitualment, el procés històric és explicat en funció dels fets dels mascles mentre que les activitats o actituds femenines només són comentades explícitament quan expressen individualment o col·lectivament un comportament que no s'ajusta a la normativa social.

De la identificació entre humanitat i home en participa plenament la societat mallorquina. El meu intent d'estudiar el comportament econòmic d'un grup humà mallorquí a través de la informació oral va topar amb aquesta identificació com a primer i bàsic problema: homes i dones eren reticents a l'hora d'incorporar les funcions femenines al conjunt del relat, encara que aquestes funcions es revelassin, finalment, com a molt importants per a la comunitat.

Que les dones juguen un paper en la vida quotidiana i que de qualque manera han participat en els processos de canvi històric és una qüestió que ningú no posa en dubte; però poques vegades han quedat registrades les característiques específiques d'aquesta participació femenina, i en manquen, per tant, les referències. L'estudi del caràcter d'aquesta suposada participació femenina fou l'objectiu de la recerca que vaig efectuar a Ariany referida a un centenar d'anys, que transcorren, aproximadament, entre mitjan segle XIX (que és fins on es remunta la memòria heretada dels informants de més edat) i mitjan segle XX (quan el turisme comença a fer notar el seu impacte i s'inicia la mecanització del camp).

Situat al Pla de Mallorca, Ariany

era, a l'època esmentada, un poble en creixement, amb una població que passà de 533 habitants l'any 1850 a 1.392 el 1945. Alhora que tenia unes característiques físiques i econòmiques similars a altres pobles més grans del Pla, el seu relatiu aïllament geogràfic havia dificultat el procés de canvi de formes de vida tradicionals iniciat a altres viles de la comarca. La terra d'Ariany havia quedat molt repartida en acabar les parcel·lacions de les grans finques de principis del segle XX i darreries del XIX, i, essent la propietat de la terra el signe extern de la riquesa de les famílies, poques d'elles es podien considerar més pobres o més riques que la majoria. Ariany subsistia bàsicament gràcies a l'agricultura de secà, amb un tipus d'economia familiar auto-suficient, que generava pocs excedents.

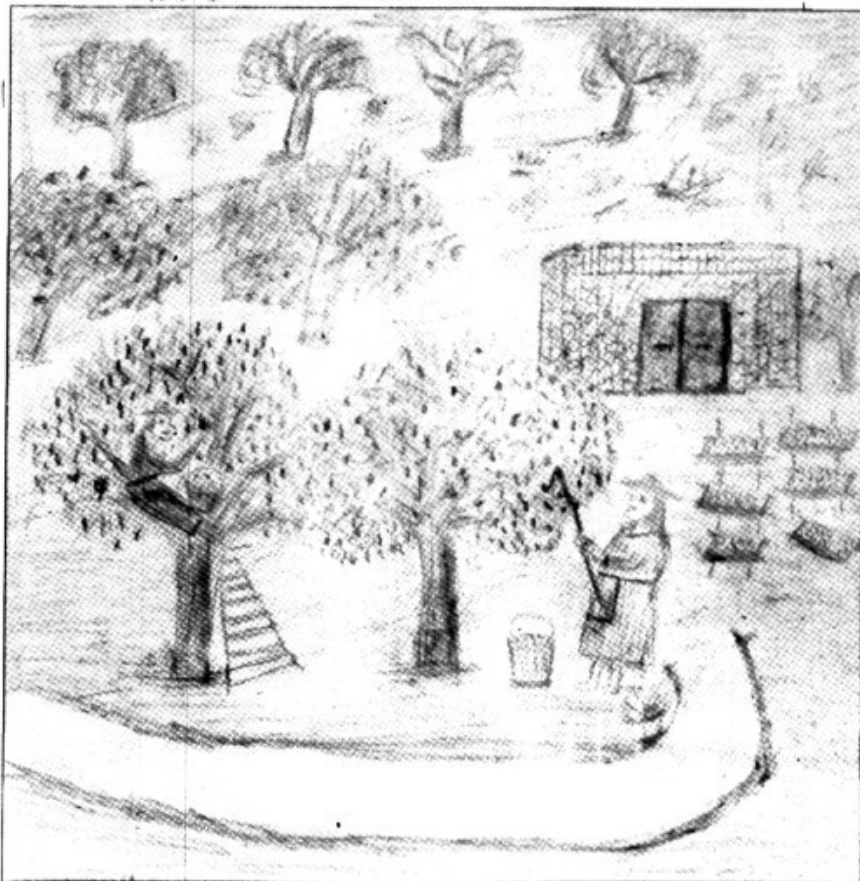
Dir que l'auto-suficiència de la família era possible gràcies a l'esforç de tots els seus membres pot parèixer una obvietat, però no és tan clar, en canvi, que hom tenguí un coneixement del paper que jugava cada integrant del grup domèstic en aquesta economia familiar. L'auto-suficiència de la família pagesa sol ésser explicada generalment a través de referències a la vida del "pagès", al qual, implícitament, es fa responsable de l'economia del grup,

encara que se suposi que la dona i els fills aporten una ajuda, inconcreta i no especialitzada. Aquest és l'error que, almanco per a Ariany, he volgut col·laborar a corregir. A l'època estudiada, els homes i les dones que formaven part d'una família tenien encarregades activitats econòmiques ben específiques, que no eren producte d'una iniciativa personal, sinó que venien imposades per unes normes tradicionals que assignaven feines concretes a grups de persones en funció del sexe i l'edat.

Aquestes activitats es dividien en tres categories, segons estiguessin relacionades amb la producció agrícola, amb la transformació de matèries o amb el manteniment i cura de la vida, dels integrants de la família i de la seva reproducció.

Amb les dades obtingudes dels informadors, vaig elaborar un calendari agrícola dividit en tres grans apartats que corresponien a altres tants tipus diferents de producció agrícola, les activitats de cada un dels quals eren realitzades per un o altre grup d'edat o sexe. Aquests tres apartats corresponen al cicle de cereals i llegums, la collita d'ametlles, figues i olives, i, finalment, la collita de fruites i hortalisses per al consum familiar.

De la collita de cereals i llegums depenia en gran mesura la subsistència

CALENDARI AGRICOLA

(Distribució de la feina per sexes, edats i espais de temps, amb indicació de la relació laboral)

	CEREAIS I LLEGUMS	AMETLLES, FIGUES I OLIVES	FRUITES I HORTALISSES PER AL CONSUM FAMILIAR*
AGOST	BATRE Δ O	Δ O AMETLLES Δ O ♀ ♂	COLLIR HORTALISSES Δ O
SETEMBRE	FORMIGUERS Δ O	SEMBRAR EIXAMS L	
	LLAURAR Δ	FIGUES O ♀ ♂	
		ENCISTAR FIGUES O	
OCTUBRE			
NOVEMBRE	SEMBRAR SOLCS L O		
DESEMBRE			
GENER	LLAURAR SEMBRATS L	ENTRECAVAR O	
FEBRER		SEMBRAR A SOLCS L O	
MARÇ			
ABRIL			LLAURAR L
			SEMBRAR HORTALISSES L O
MAIG	SEGAR A MÀ O Δ		
	SEGAR A MÀQUINA Δ O		LLAURAR HORTALISSES Δ
JUNY	ESPIGOLAR O		ENTRECAVAR HORTALISSES O
	BATRE Δ O		FRUITA O ♀ ♂
JULIOL			COLLIR HORTALISSES Δ O

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació oral obtinguda a Ariany entre 1984 i 1985.

LEGENDA CALENDARI AGRICOLA

Δ Home   O Dona   ♂ Nin   ♀ Nina

Temps màxim per realitzar la feina

Δ LLAURAR Feina a jornal
 Δ LLAURAR Feina a terra pròpia

Nota: Aquest Calendari Agrícola estava sotmès a lleugeres variacions depenents de la climatologia i la qualitat de la terra.

* Les activitats relacionades amb la sembra i collita d'hortalisses susceptibles de fer-ne més d'una anyada no s'inclouen en aquest calendari.

de la família i la recollecció d'aquests productes exigia la realització d'una llarga sèrie de feines, més o manco complexes i feixugues (fer formiguers, llaurar, sembrar, entrecavar, segar i batre), que es repartien entre els homes i les dones de la casa i eren de la incumbència d'un sol sexe o exigien la col·laboració d'homes i dones.

Quan les activitats destinades a la producció de cereals i llegums es feien a la terra de la família, la divisió del treball per sexes era molt flexible; exceptuant el llaurar, que només feien les dones en casos extraordinaris, l'entrecavar, llevar herba i espigolar, que mai no feien els homes, les altres feines eren compartides a la major part de les famílies per un home i una dona, que només havien de menester ajuda a l'hora de batre. Dels membres restants de la família, les dones anaven a fer jornals, sembrant, entrecant o segant, i els homes es llogaven per llaurar i batre, col·laborant per aquest sistema a l'economia familiar. També eren exclusives dels homes les activitats de netejar trossos de garriga per a sembrar-hi cereals i llegums, i transportar fins a la vivenda les rabasses i altra llenya que havien tallat.

La recollecció de les ametlles, figues i olives segueix en importància a la collita de cereals i llegums, perquè la dependència d'aquests productes era molt acusada. Les figues de producció familiar representaven un aliment fresc per als porcs durant el temps de la collita; assecades (rul·lons) seguien formant part de l'alimentació dels porcs fins arribar més o manco Nadal. Però les figues assecades i encistades servien especialment com a aliment de la família durant tot l'any.

Les dones tenien reservada de manera exclusiva la collita de les figues i la seva posterior conservació per a aliment humà i animal. Però no tan sols s'encarregaven de la collita familiar, en la qual eren ajudades pels infants, sinó que també eren exclusivament dones les que anaven llogades a les possessions per fer-hi la recollecció i l'encistament.

Les ametlles eren un fruit especialment destinat a la comercialització, l'únic producte agrícola clarament destinat a l'obtenció d'un benefici econòmic en metàl·lic. Els homes espolsaven les ametlles i les dones les collien de terra, tant si la feina es feia de cara a la producció familiar com si es tractava de la collita per a altri. Com tants d'altres, aquest repartiment de la feina no era absolutament inflexible, i fins i tot es donaven casos de dones llogades expressament per a espolsar ametlles,

casos que eren més freqüents a les terres de la família.

Les olives eren un altre dels puntals de l'alimentació dels arianyers. Es compraven al mercat a preus assequibles i, arreglades, es menjaven tot l'any. Però, per a les famílies d'Ariany, la recol·lecció de les olives suposava la possibilitat d'obtenir un guany anual extraordinari, ja que coincidia amb el temps de sembrar cereals i llegums, feina per la qual eren suficients un home i una dona. Si a la família hi havia més dones, aquestes intentaven apuntar-se a la recol·lecció d'olives a una possessió de muntanya i se'n duïen amb elles infants dels dos sexes, de la pròpia família o d'una família veïnada. Les condicions de feina eren dures i la soldada aproximadament igual a la que podien obtenir les dones sembrant a jornal, però, en realitat, per a la família era una bona oferta de treball, ja que no tan sols assegurava el jornal diari de les dones durant un període de temps relativament llarg (uns tres mesos) i de poca activitat agrícola, sinó que també ofería l'atractiu de poder obtenir un producte elaborat que havia de pagar en metàl·lic qui el volgués consumir. Aquest producte tan apreciat era l'oli, del qual en regalaven a cada muntanyera una quantitat que va anar variant amb els anys i que anava de 2 gerres (16 l.) a principis de segle actual fins a 6 gerres (48 l.) cap a mitjan segle. Però tenint en compte que el preu d'un litre d'oli equivalia aproximadament al jornal diari, les raons donades fins ara no justifiquen suficientment l'interés de les dones per participar en una empresa realment dura, a no ser que el guany fos realment extraordinari per a la família. I el guany era realment extraordinari si es té en compte que cada dona estava encarregada d'un o més infants a partir de set o vuit anys, que treballaven com adults i també hi cobraven: el guany extraordinari per a la família consistia a obtenir un benefici econòmic a través d'un infant que no tenia altra possibilitat de treballar a jornal.

La collita que s'ha situat en tercer lloc al calendari agrícola era l'única que no tan sols servia quasi exclusivament per al consum familiar, sinó que es produïa només a terra pròpia, i no era habitual anar a fer jornals per aquest tipus de productes, si s'exceptua la sembra i recol·lecció dels alls, que era de responsabilitat femenina. De les altres hortalisses se'n cuidaven homes i dones, seguint un ordre semblant al cicle de cereals i llegums i només es comercialitzaven, de vegades, els melons i els alls. De collir la fruita

d'estiu dels arbres familiars (cireres, albercocs, prunes, etc.) se'n encarregaven les dones, que delegaven quasi sempre en els infants.

Les activitats relacionades amb la transformació de matèries representaven un estalvi, però algunes d'aquestes activitats eren absolutament necessàries per a l'alimentació diària de la família, que no hagués pogut subsistir havent de comprar periòdicament el pa i la carn de la dieta. Si s'exceptuen les traves per les ovelles i la corda de càrritx, que feien els homes, la fertilització de les terres amb fems i les matances, que compartien homes i dones, les altres feines de transformació eren de responsabilitat exclusivament femenina (fer el pa, fideus i burballes, conservar tomàtigs i fruites, trempar olives, encistar figues, fer lleixiu i sabó, cosir, sagir, apedaçar, brodar, filar, tenyir, fer punt, fer randes). A aquesta llista s'hi afegeixen les feines necessàries per mantenir un grau acceptable d'higiene i alimentació familiar i atendre les necessitats de la primera infància i de les persones de la família, que també eren considerades: de responsabilitat femenina. Si algun home, per pròpia iniciativa, decidia col·laborar en alguna d'aquestes tasques com era el cas del pare d'una informant que algunes vegades ajudava a fer dissabte, tancava les portes del carrer perquè ningú no el pogués veure.

Els informadors coincideixen en afirmar que aquests dos tipus d'activitats casolanes es traduïen en una bona quantitat de feines periòdiques de molt distinta qualificació, tant per l'esforç com pel temps invertit en la seva realització.

Bàrbara Genovard

ASOCIACION DE PENSIONISTAS DE LA TERCERA EDAD DE ARIANY

(Continuación a la página 14 del no 162, Gener-Febrero 1988)

Artº 28.- Las funciones de la Junta Directiva son:

1) Nombrar de entre sus vocales elegidos al Presidente y demás cargos.

2) Aprobar las Actas y ejecutar los acuerdos aprobados.

3) Cumplir y hacer cumplir los preceptos contenidos en estos Estatutos.

4) Crear aquellas comisiones de trabajo, que permitan promover actividades y distracciones para los Socios.

5) Mantener relaciones directas con los Socios para lograr un completo conocimiento de sus aspiraciones y necesidades.

6) Convocar las reuniones Ordinarias y Extraordinarias de la Asamblea General.

7) La administración del patrimonio y de los fondos de la Asociación.

8) Decidir la admisión de nuevos Socios.

Artº 29.- Los acuerdos serán tomados por simple mayoría de los votos de los asistentes, y en caso de empate, corresponderá al Presidente resolverlo.

El quorum de asistencia tiene que ser de mayoría simple, o sea la mitad más uno.

***

En cuanto al Local Social de esta Asociación estamos todavía pendientes que se nos concedan las dos subvenciones para el tendido eléctrico y mobiliario. Las subvenciones de Carpintería, Albañilería y Pintor el día 14 de Marzo se nos fueron transferidas las Pesetas a la nuestra cuenta de "La Caixa" de Ariany, por lo que hemos podido liquidar los gastos de estos tres conceptos.

Así que el Local hoy ya lo tenemos acondicionado, nos hemos aventurado a poner el tendido eléctrico, en este momento estamos pendiente de que el servicio técnico de G.E.S.A. nos coloque el contador.

La entrevista que el que suscribe y el Presidente Bernardo Mestre Costa, mantuvimos el 24 de Febrero último con el Excmo. Sr. Presidente del Consell Insular de Mallorca, D. Juan Verger Pocoví, fue esperanzadora en cuanto a las subvenciones pendientes, por lo que confiamos que llegará el momento de tener la satisfacción cumplida.

Jaime Sansó Caldentey

PASSATEMPS

TEST CULTURAL

- 1) A quin poble va néixer l'escriptor mallorquí Llorenç Riber?
  - Muro
  - Palma
  - Campanet
  - Sa Pobla.
- 2) Una mesura de pes mallorquina, és la lliura. Quants de grans són?
  - 100 gr.
  - 300 gr.
  - 400 gr.
  - 1000 gr.
- 3) Si parlem d'Alfredo Kraus, parlem de:
  - Un pintor
  - Un cantant d'òpera.
  - Un poeta
  - Un cantant de Rock.
- 4) Que nom el president de la Premsa Forana?
  - Carles Costa
  - Biel Majoral
  - Biel Massot
  - Salustiano Vicedo.
- 5) A quin poble es troba l'ermita d'es Cocó?
  - Lloseta
  - Búger
  - Santanyi
  - Artà.

LLETRES BARREJADES

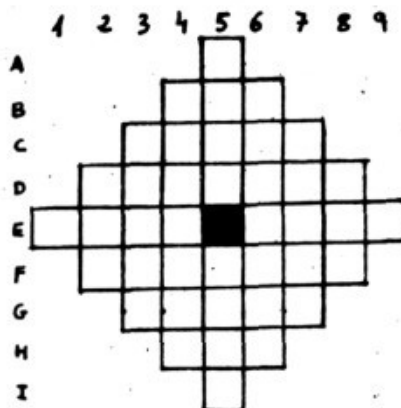
Si mirau atentament, trobareu enmig de tanta barreja, el nom de 10 animals salvatges.

R I N O C E R O N T
 Z X G Y U I A P E R
 V B U K J L R L O M
 X T I G R E E L P Ñ
 C C L L F F T O I P
 S D L K A S N P O I
 T E O N O L A F U B
 O I T U S A P K L H
 B G T Y N I U Y T R
 Z M A T O P O P I H

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A) La darrera. B) 1ª persona singular present indicatiu de rebre. C) Relatiu a la ràbia. D) Parlar entre dents. E) Composició en versos rimats. Que té ales. F) Lloc on abunden els còdols. G) Acció i efecte de rebotar. H) Xarxa per pescar o per caçar ocells. I) Símbol químic del sofre.

VERTICALS.- 1) Erra. 2) Que té molts diners o béns. 3) Notícia divulgada entre molts. 4) Relatiu al bestiar. 5) Mamífer rumiant que té un gep entre les dues espatles. Excessivament gras. 6) Persona grassa i malgarbada. 7) Extensió en sentit vertical de la porció d'un vaixell que està submergida. 8) Poc freqüent. 9) Consonant.

PENSAMENTS

- Detest el que dius, pero defensaria fins la mort el teu dret a dir-ho. *(Voltaire)*
- L'enveja, és el reconeixement del propi fracàs. *(Pedro Ruiz)*
- Posar-te metes, pot significar quedar-te curt. *(Mayra Gómez Kemp)*
- Més val equivocar-se de tant en tant, a no fer res per por a equivocar-se. *(Ramon Tamames)*

SABIES QUÈ...?

- *EIS.D. Ariany, és l'equip de futbol més correcte de totes les divisions mallorquines...*

- *Segons un estudi de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear i la Delegació del Ministeri d'Educació i Ciència, Ariany té 916 habitants, dels quals 74 són analfabets, 274 no tenen estudis; 336 tenen el primer cicle d'estudis i 259 tenen estudis mitjans o superiors...*

- *Cada minut moren 30 infants de fam...*

- *Hi ha un remei casolà molt bó per llevar un call. Consisteix en posar mitja ceba 6 hores en vinagre i després fregar-la per damunt el call...*

IDÒ ARA JA HO SAPS!!!

RACÓ POÈTIC

Tenim en aquest número, una sèrie de poemes de Bartomeu Rosselló Porcel, poeta mallorquí mort als 24 anys, deixant una breu però fascinant obra.

SONET

Quan ella dorm el gaudi somnolent del vell jardí vibrant de flors i nit, passant per la finestra sóc el vent, i tot és com un alenar florit.

Quan ella dorm i sense fer-hi esment tomba a les grans fondàries de l'oblit l'abella só que clava la roent agulla -fúria i foc- en el seu pit.

La que era estampa, encfs i galanor i moviment ambigu, és plor i crit. I jo, causa del dol, de la dolçor

en faig lasses delícies de pecat, i Amor, que veu, ulls closos, el combat, s'adorm amb un somriure embadalit.

EN LA MEVA MORT

Estic cansat de tu, domini fosc i tempestat de flama. M'exaltaré damunt els horitzons i treuré les banderes al desert de la darrera cavalcada. Reina d'aquestes hores, ara véns tota brillant, armada. Inútil desesper del vespre! L'alba s'acosta ja amb l'espasa, i l'ardor temerari que m'encén allunya les estrelles.

ARIANY TEMPS ENRERA

DE CERT I SEGUR QUE TOTS CONEIXEU AQUESTS BERGANTELLS, PERÒ PER SI A CAS, ELLS SÓN D'ESQUERRA A DRETA:

JOSEP MESTRE (POLLO)
JOAN DALMAU (ROIG)
JAUME VANRELL (PETIT)
PERE RIBOT (SABATER)

Aquestes vistoses i suculentes gírgoles, no cregueu que són de terres llunyanes ni de selves tropicals, es tracta d'un exemplar trobat a Ariany, devora un tronc de figuera tallat ran de terra dins un corral, a uns 50 metres de sa Plaça.

Lo curiós, és que amb aquest, enguany ja va per s'esplet que fa vuit, i es pes mínim de cada un ha estat de 5 quilos.

L'amo, com podeu imaginar,

ho duu ben en secret i no cregueu que ho dirà a ningú, ja que pensa, i amb raó, que si ho sap qualcú, s'haurà acabat es menjar gírgoles.

Una altra curiositat, és que surten quan es temps ha de canviar, o sia, que si no s'estronca sa llavor, n'hi ha per estona.

Hi haurà qui pensarà que em vull tirar un farol. Tal volta jo també ho pensaria si no hagués fet aquesta foto i n'hagués menjat. I ben bones que foren.

JOAN FERRER

ARA FA 19 ANYS QUE...

- Per les obres del Local Parroquial es duien recaudades 432.294,50 ptes., però ja n'hi havia 507.714,10 de gastades.

- En el mes de Març va ploure 53,2 litres.

- La novena de Sant Josep va ser per demanar protecció damunt les obres que s'estaven realitzant al Local Parroquial.

- El dia del Ram es va fer la tradicional benedicció dels mateixos i després es va celebrar una Missa Solemne.

- L'horabaixa es va fer el via crucis, que el va predicar Mossèn Cecili Buele.

- Dia 20 d'abril va concluir a la nostra parròquia, gràcies a l'atenció que el nostre amic i benefactor, Mossèn P. Tugores va tenir en escollir-la per realitzar la segona jornada de fraternitat.

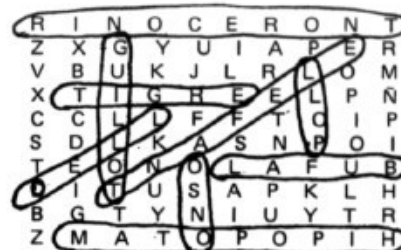

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

TEST CULTURAL

- 1) Campanet
- 2) 400 Grs.
- 3) Un cantant d'òpera.
- 4) Biel Massot.
- 5) Lloseta.

LLETRES BARREJADES

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A) Z, B) Reb, C) Ràbic, D) Remugar, E) Rima, Alat, F) Codolar, G) Rebot, H) Ret, I) S.

VERTICALS.- 1) R, 2) Ric, 3) Remor, 4) Ramader, 5) Zebú, Obés, 6) Bigalot, 7) Calat, 8) Rar, 9) T.

ESGLÉSIA

MATRIMONIS

PRIMERES COMUNIONS

Març.

Dia 6.- Maria Ribot Zuzama, fadrina, de 83 anys d'edat (Cartera).

Dia 25.- Antònia Ribot Bauçà, viuda, de 92 anys d'edat (Sandica).

Abril

Dia 20.- Joan Julià Font, casat, de 66 anys (Ribes).

-Descanssin en pau-

Febrer.

Dia 20.- Antoni Mascaró Gomis, amb Na Catalina Bauçà i Nicolau.

Dia 21.- En Josep Lluís Llabrés Mingo-rance amb Na Maria Tugores i Bauçà.

Març

Dia 26.- En Carmelo Vicente Lozano, amb N' Antònia Massiana Payeras Maimó.

ABRIL

Dia 24.- Bàrbara Maria Moncadas Oliver

Angela i Josep Vanrell Ribot

BAPTISMES

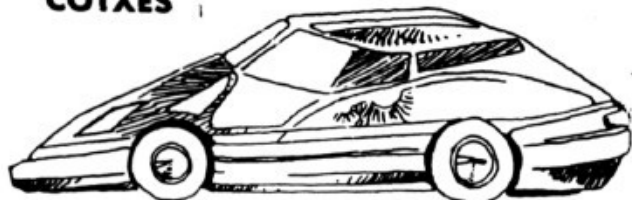
Abril

Dia 17.- Antoni, fill de Joan Gelabert Busquets i Antònia Mestre Mestre.

VOCABULARI RELACIONAT AMB

COTXES

Barbarisme

Embrague
Freno
Asiento
Maletero
Ventanilla
Seguro
Panel
Mando
Faro
Limpiaparabrisas

Forma correcta

Embragament
Fre
Seient
Maleter
Finestreta
Assegurança
Plafó
Comandament
Far
Eixuga-parabrisa

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

Sa farola crelluda

- Escolta Tonina! Tu que anares a contar res a n'és de sa Fulleta de lo que xerrarem s'altre dia?

- No, jo no. Perquè ho dius?

- I tu que ets d'aquestes que no la compren i la van a llegir a ca's veïnat?

- No! Jo m'hi vaig apuntar de tot d'una, però com que tenc sa vista fotuda... Però venga, no em facis estar endarrer, perquè ho dius?

- Idò, perquè varen escriure fil per randa tot lo que vàrem dir. Serà qüestió d'anar alerta en lo que deim. Meiam, mira si aqueixa farola té orelles?

- Orelles?, lo que té, és un pam de brutor. Moltes teranyines hi veig; i espera en venir es temps d'es dragons!

- Bé, anem a lo nostro, per paga, feia tant de temps que no ens vàiem, que ja no sé on tenfem es punt. Te n'anares tan a l'atropellada, que va parèixer que havies vist el dimoni.

- Calla; Saps que passava, que tenia ses panades a n'és foc i ja les vaig trobar ben socarrades.

- Ara que xerres de panades, que trobares a ses processons d'enguany?

- Vols que et digui, enlloc de "porfessons", pareixien manifestacions. Xerraven de porcs, de futbol, de fer-se es monyo, de lo que havien d'estrenar... amb una paraula, un desordre.

- No, i s'Ajuntament també es va lluir. Que en veres cap de bandera per Setmana Santa. Les posaren es dia que les havien de llevar. Crec que només les degueren posar pe's corredors.

- Le deuen guardar per quan vengui el Rei.

- Les veurem ben poques vegades idò...

- Sí, serà com s'escut, tants d'anys d'esperar i ara que l'han fet, el mos mostren un diumenge a missa i ja el se'n duen!

- El se'n duen! i a on?

- Pareixes croia. Tu ja perds qualque paner. No et vaig dir s'altre dia que l'haviem de dur a Lluc? Idò, hi ha un bon truí armat, camiones i tot hi han d'anar. Que no t'has apuntada?

- I que hi ha menjuia? perquè d'escuts, no en viuen!

- Menjuia? Jesús, no és gens raro que duguis tant de greix si només penses amb sa menjuia.

- Bé idò, tornarem fer panades. Per cert, ses camiones d'on parteixen?

- De plaça, però, si hi vols anar a peu, hi pots anar.

- A peu!! Tenc es galindons encetats. S'altre vespre, anava per sa plaça,

i vaig fotre trevalada que vaig quedar tota estesa.

- I on trevalares? Ara que sa plaça està enrajolada! Devies badar, com sempre.

- On vaig trevalar? De poma! o no has vist ses rajoles que han baldufat? I encara vaig dur sort que vaig pegar amb sa barramenta devers s'erba, perquè hauria pogut esser pitjor!

- Herba? I on és que hi ha herba?

- Que no has vist es redol d'ets arbres? Són segadors. Es meu homo, ha tengut pensaments de dur-hi sa guarda a pasturar.

- Que no farem llarg!!!

- Jesús! no et poden fer cap broma; no n'agafes ni una!

- Res, res, deixem-ho anar, xerrem d'altres coses. Què no veres es saig s'altre dia pe's televisor?

- Ja el vaig veure... Pareixia tot un actor... Hi havia quan sortia per s'Arc d'és Marquesos, que pareixia En Rodolfo Valentino...

- Sí, però amb una mica més de greix! Així i tot, va quedar molt afavorit.

- I ara, com ho farem sense saig?

- Aviat en tendrem un altre! Saps que n'hi ha de molts que ho volen esser! M'han dit, que hi ha dones i tot!

- Estira!! Dones? Què no farem llarg? Que no les basta dur es maneig de ca seva?

- I tu que seràs poma? Hem d'anar a defensar lo nostro. Què no veus que mentres comandin ets homos només se'n cuidaran d'ells? Futbol, bicicletes, "tiro al plato", caçar i casino, i noltros, bugada, cuina i al.lots.no? Et dic, que mos hagués anat bé si hagués entrat s'apotecària de batlesa!

- Idò així, poc que té obert i encara hi tendria manco!

- No..., n'hi ha que en duen ses dents ben llargues d'ella. Ja en podem tenir d'urgències, si té tancat, no obri ni per En Parreta.

- Idò, que hem de fer?

- Lo que fèiem abans, agafar cotxo i cap a poble extern!

- I parlant d'externs, no havia vist tanta gent externa mai com es dia de "Pasco". No pareixia Ariany i tot!

- És que això de ses carreres de bicicleta, ha agafat una importància grossa!! He sentit a dir, que són ses millors carreres de Mallorca. Ara, lo que és a mi, no em diuen res. Molt de truí. No podem menjar sa freixura a ple, entre quintos a mitjan berenar i carreres abans d'acabar, ja mos tens a tots amb

so cul enlaire.

- No, i enguany, pareix que no ha estat tan animades com altres anys. Però, així i tot, molt de truí. És d'admirar aquest Jaume de sa farinera.

- Sí, quan ell ho deixi em pareix que poden aplegar.

- Qui pot aplegar, som noltros, que jo me n'he d'anar a fer es Carnet.

- O t'examines de cotxo?

- Que seràs tenrala! De què et pareix que és aquesta coa que hi ha fins devers es forn, que et penses que és per comprar ensaimades a n'En Kim?

- Ooooh!! Sempre tens es verí a punt.

- Idò, mos hem de fer es carnet "Entidat" i si no fas via i vas viva, seràs com es petrers, mariers i sant joaners, que arribaren tard a n'és seu poble i han hagut de venir aquí.

- Sí però, jo ara no tenc fotos i amb aquest clenyo, on vaig?

- Fotre! peguet quatre pentinades i ves a Na Xera, en deu minuts seràs aquí!!

- Has fet bé es dir-ho, perquè amb això de sa 3ª Edat, cada dos per tres són de viatge i sa darrera vegada n'hi va haver que varen haver de quedar a terra, perquè no el tenien en regla.

- Res, res idò. Anem no sia cosa que arribem tard, ja en parlarem en tornar-mos topar.

- Dios, dios...

- Dios!?, I ara que seràs forastera? Veuràs si En Biel t'aplega! et donaran barco de "rejila" Ara, diuen Adéu.

- Barco de "requilla"?!?, Bé, ja m'ho explicaràs en tornar. Adéu.

- Adéu. A reveure!

